

Dnr 18-0441
/AN

Hörselskadades Riksförbund
Box 1068, 164 25 Kista
besök: Isafjordsgatan 30B, Kista
tel: +46 (0)8-457 55 00
texttel: +46 (0)8-457 55 01
fax: +46 (0)8-457 55 03
e-post: hrf@hrf.se
www.hrf.se

2018-10-10

Till Christina Jonsson
Enhetschef, Arbetsmiljöverket

Bättre rutiner underlättar men problematiskt med definitioner som förstärker fördomar

HRFs remissvar på Arbetsmiljöverkets utkast till Föreskrifter om anpassning, avsedda att ersätta AFS 1994:1, Arbetsanpassning och Rehabilitering

En arbetsanpassning måste få ta tid. Det räcker inte med några enstaka arbetspass för att anpassa sig till en ny arbetssituation eller nya hjälpmedel.

För personer med hörselnedsättning handlar det bland annat om den tid det tar att hitta och prova hjälpmedel som passar för den nya arbetssituationen. Det kan också behövas ett flertal besök från tekniker för att få tekniska installationer att fungera som det är tänkt, exempelvis ställa in en teleslinga så den fungerar felfritt på just den arbetsplatsen. Och inte minst behöver den hörselskadade tid och praktisk erfarenhet för att vänja sig vid nya hjälpmedel och en ny arbetssituation innan den fulla potentialen av en arbetsanpassning klart framgår.

Detta tidsperspektiv saknas i den rimlighetsbedömning som formuleras i paragraf 7 i förslaget till Föreskrifter om Arbetsanpassning. Där konstateras enbart att ”en arbetsanpassning behöver inte vara större än att den är proportionell mot den arbetsinsats arbetstagaren kan förväntas kunna utföra efter genomförd arbetsanpassning”.

HRF menar att denna skrivning behöver förtydligas, exempelvis genom att meningen istället avslutas med ”inom rimlig tid efter genomförd arbetsanpassning”. Att det i paragraf 5 i förslaget till föreskrifter formuleras tydliga krav på arbetsgivaren när det gäller rutiner för att ta emot information om behov av arbetsanpassning ser HRF som betydelsefullt. Liksom att arbetsgivaren har ett ansvar att se till att alla arbetstagare på en arbetsplats känner till vilka dessa rutiner är.

Positivt är också att det i detta sammanhang klart framgår att rutinerna både ska omfatta såväl vem som tar emot informationen som vad mottagaren ska göra med den.

I paragraf fyra slås fast att begreppet arbetsanpassning i föreskrifterna inte endast handlar om rehabilitering efter att behov av stöd uppstått, utan också ska omfatta

förebyggande verksamhet för att förebygga sjukskrivning och ohälsa. Detta är ett värdefullt klarläggande.

Däremot anser HRF att det av flera orsaker är beklagligt att Arbetsmiljöverket i portalparagrafen (paragraf 1) använder begreppet nedsatt arbetsförmåga. För många enskilda personer med en funktionsnedsättning upplevs begreppet som nedsättande. De kan med rätt hjälpmedel och anpassning prestera en fullgod arbetsinsats. För personer med en hörselskada är det snarare regel än undantag.

Samtidigt befäster begreppet många arbetsgivares fördomar och förutfattade meningar om personer med funktionsnedsättning. Arbetsgivare bibringas uppfattningen att det handlar om personer som inte kan prestera lika bra som andra, och blir därmed mer obenägna att anställa dem. Det blir svårare för personer med funktionsnedsättning att komma in på arbetsmarknaden, eller om de redan har ett arbete att avancera till mer ansvarsfulla tjänster.

Det är mot denna bakgrund som regeringen har gett Arbetsförmedlingen i uppdrag att undersöka möjligheten att inom hela arbetsmarknadspolitiken ersätta det av funktionshindersrörelsen sedan länge kritiserade begreppet nedsatt arbetsförmåga. Denna utredning är nu i sin slutfas och dess förslag överlämnas till regeringen den 15 november.

HRF ser positivt på detta regeringsinitiativ. Förbundet anser sedan länge att begreppet nedsatt arbetsförmåga bör utmönstras från det officiella språkbruket. Det är inte minst viktigt att Arbetsmiljöverkets föreskrifter använder ett modernt och rättvisande språk.

Vi anser därför att Arbetsmiljöverket redan nu klargör att begreppet nedsatt arbetsförmåga kommer att ersättas i de här aktuella föreskrifterna.

Vänliga hälsningar
Hörselskadades Riksförbund

Mattias Lundekvam
förbundsordförande